

Pan Michał Gołąb
Przewodniczący Rady Miasta
Podkowa Leśna

SPRAWOZDANIE Z PRACY RADY MUZEALNEJ
PRZY MUZEUM IM. ANNY I JAROSŁAWA IWASZKIEWICZÓW W STAWISKU W 2020 ROKU

Rada Muzealna działa na podstawie § 11 Statutu Muzeum oraz Regulaminu Rady Muzeum.

W jej skład wchodzi:

Jan Cichocki – tłumacz, krytyk; sekretarz generalny Zarządu Głównego Związku Literatów Polskich

Wojciech Hardt – radny, przewodniczący Komisji Polityki Społecznej Rady Powiatu Grodziskiego

Katarzyna Jakimiak – kustoszka, główna specjalistka d/s kontaktu z podmiotami zewnętrznymi krajowymi i zagranicznymi Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie

Piotr Müldner-Nieckowski – pisarz, lekarz, językoznawca (frazeolog i leksykograf); wiceprezes Stowarzyszenia Pisarzy Polskich

Robert Papiński – historyk literatury; adiunkt Muzeum w Stawisku

Andrzej Stoga – historii sztuki, muzealnik, kurator, główny inwentaryzator Muzeum Łazienki Królewskie

Alicja Rotfeld-Paczkowska – radna Miasta Podkowa Leśna

W związku z pandemią Covid-19 w 2020 roku nie odbyło się żadne posiedzenie Rady Muzealnej.

Alicja Rotfeld-Paczkowska
reprezentantka Rady Miasta Podkowa Leśna w Radzie Muzealnej

Do sprawozdania z pracy Rady dołączam sprawozdanie z pracy Muzeum za rok 2020 sporządzone przez Dyrektorkę Muzeum, dr Alicję Matracką-Kościelną.

Stawisko

Muzeum im. A. i J. Iwaszkiewiczów w Stawisku

15 stycznia 2021

Sprawozdanie z działalności merytorycznej w 2020 roku

Muzeum Iwaszkiewiczów, podobnie jak inne muzea w kraju, było zamknięte dla zwiedzających i uczestników spotkań kulturalnych przez większą część roku. W czasie zamknięcia skoncentrowano się na placach remontowych, które stanowiły priorytetową działalność Stawiska w 2020 roku.

Okres pandemii i zamknięcia Muzeum nie wpłynął zasadniczo na ograniczenie liczby wydarzeń kulturalnych. Znacząca ich część, w tym XX Festiwal Muzyczne Konfrontacje odbyło się w formie online; wydarzenia zostały zarejestrowane w postaci filmów w jakości HD, umieszczonych w następujących miejscach: kanał YouTube Muzeum, strona www.stawisko.pl, fanpage Muzeum na Facebooku.

Z powodu koniecznego przejścia na tryb pracy zdalnej przez większą część roku aktywność pracowników przesunęła się na takie przedsięwzięcia i zadania, które można było wykonywać w warunkach domowych. Wzrosła zatem liczba publikacji dotyczących upowszechniania twórczości Jarosława i Anny Iwaszkiewiczów oraz zbiorów muzealnych, zrealizowano (nie przewidywane w planach) filmy dokumentujące wydarzenia kulturalne. Zanotowano zarazem nieco mniejszą niż zakładana w planach, liczbę opracowanych pozycji inwentarzowych zbiorów archiwalnych.

I Prace remontowe

1. renowacja części podłóg w pomieszczeniach ekspozycyjnych na parterze;
2. renowacja podłogi w hallu wejściowym;
3. renowacja unikatowych schodów drewnianych (wraz z barierkami) wewnątrz pomieszczeń ekspozycyjnych;
4. remont korytarza na poziomie piwnicy oraz remont łazienek (dostosowując je do standardów europejskich) wraz z renowacją zabytkowej stolarki okiennej w tych pomieszczeniach;
5. remont pomieszczenia dla pracowników ochrony;
6. osuszanie fundamentów i wykonanie izolacji przeciwwilgociowej północnych piwnic fundamentów, z zastosowaniem metody iniekcji krystalicznej; (prace od strony południowej przeprowadzono w 2009 r.);
7. pokrycie ścian w korytarzu wejściowym boazerią stanowiącą wierne odwzorowanie boazerii oryginalnej z hallu na pierwszym piętrze pomieszczeń ekspozycyjnych
8. remont balkonu od strony frontowej budynku.

Powyższe prace zostały wykonane z dotacji celowych Starostwa Powiatu Grodzkiego oraz Marszałka Województwa Mazowieckiego (dot. p. 6)

II Konserwacja, renowacja obiektu i zbiorów, gromadzenie zbiorów

Zbiory powiększyły się w 2020 r. o 261 obiektów, w tym archiwum ikonograficzne – 241 pozycji (m.in. fotografie autorstwa Tadeusza Rolke), księgozbiór – 18 pozycji, muzealia artystyczne – 2 pozycje.

Wykonano renowację XIX -wiecznego zegara ściennego i krzesel, stanowiących oryginalne wyposażenie salonu-jadalni

III Opracowywanie i udostępnianie zbiorów

Księgozbiór

Opracowanie w systemie MAK – 810 pozycji inwentarzowych; |

Udostępnienia – 123 pozycje; |

Kwerendy biblioteczne i rzeczowe – 27 pozycji.

Archiwum literackie i korespondencyjne

Opracowanie 1256 kart – 9 pozycji inwentarzowych;

Wykonanie cyfrowych kopii archiwaliów rękopiśmiennych na potrzeby badaczy twórczości J. Iwaszkiewicza - 72 karty;

Cykliczne udostępnianie zbiorów archiwalnych badaczom twórczości J. Iwaszkiewicza – 53 teczki

Opracowanie odpowiedzi na pytania dotyczące archiwum i twórczości J. Iwaszkiewicza – 72 mailowe korespondencje.

Muzealia artystyczne

Udostępnienie Muzeum Tatrzańskiemu w Zakopanem dwóch szkiców scenografii Witkacego do sztuk „Pragmatyści” i „Nowe Wyzwolenie”.

Archiwum ikonograficzne

Opracowanie 400 obiektów;

IV Działalność kulturalna i edukacyjna

Spotkania literackie

1. *Duża literatura małego narodu*; Rozmowa z pisarzem Leszkiem Engelkingiem, dotycząca literatury czeskiej; rozmowę prowadziła Teresa Drozda;
2. Spotkanie z pisarzem Krzysztofem Bieleckim na temat książki *Nóż*; Spotkanie prowadzili Paweł Orzeł i Adam Wiedermann;
3. Spotkanie z redakcją miesięcznika „*Twórczość*” (poświęconego w części tematyce związanej z J. Iwaszkiewiczem i Stawiskim);
4. Wręczenie dorocznych Nagród im. Jarosława Iwaszkiewicza; spotkanie połączone z czytaniem wybranych utworów J. Iwaszkiewicza (Andrzej Ferenc); współorganizacja – Związek Literatów Polskich;
5. Maria Iwaszkiewicz, „*Portrety*”: spotkanie z Agnieszką Papieską, redaktorką książki. Spotkanie prowadził Marek Radziwon.

Koncerty

1. Kolędy w wykonaniu artystów krakowskiej Piwnicy pod Baranami;
2. Koncert Lwowskiego Tria Fortepianowego; Natalia Rewakowicz- fortepian, Kateryna Poterajewa – skrzypce, Olga Szutko – wiolonczela; W programie: Antonin Dworzak – *Dumki* op. 90;
3. Recital fortepianowy Igora Torbickiego; W programie: Chopin, Szymanowski, Rachmaninow, Berg oraz prawykonanie kompozycji J. Iwaszkiewicza *Menuetto* op. 5 nr 2;

4. Recital chopinowski Joanny Różewskiej.

Wystawy

1. *Republika marzeń* – ilustracje Stanisława Ożoga, inspirowane prozą Brunona Schultza;
2. *Serenite – stary poeta ze Stawiska* – wystawa ze zbiorów Muzeum
3. „Astrid Lindgren”;
4. „Dziecko w centrum. Szwedzka literatura dziecięca”;

Wystawy p. 3 i 4, skierowane szczególnie do rodzin z dziećmi, zostały zrealizowane we współpracy z Ambasadą Szwecji w Warszawie;

5. „Stawiskie odcienie liryzmu”: Liryzm twórczości, liryzm Domu: wybrane rękopisy, fotografie, dzieła sztuki, rzeczy osobiste ze zbiorów Muzeum Anny i Jarosława Iwaszkiewiczów (wystawa towarzysząca XX Festiwalowi Muzyczne Konfrontacje; „Piękno liryki”);
6. Wystawa rzeźb i rysunków Juana Soriano – ze zbiorów Marka Kellera. Wystawa zorganizowana we współpracy z Ambasadą Meksyku w Warszawie oraz Fundacją Marka Kellera. Wystawę otworzył Ambasador Meksyku – Pan Alejandro Negrin.

Spotkania z cyklu *Sąsiedzi Stawiska prezentują...*

1. *Zaśpiewam Jezuskowi* – koncert kołęd i pastorałek w wykonaniu uczniów Ogniska Muzycznego im. Marii Szymanowskiej działającego przy GOK OKej w Brwinowie;
2. *Wyprawa po szczęście* – prezentacja książki Ewy Giers; *Zaczarowane piosenki retro* w wykonaniu Macieja Kłocińskiego.

XX Festiwal Muzyczne Konfrontacje: Piękno liryki – Od Chopina do Góreckiego **W ramach XX Festiwalu Muzyczne Konfrontacje odbyło się** **7 koncertów, 3 spotkania literackie, 2 wystawy.**

Koncerty

- Improwizacje na tematy z Chopina, Szymanowskiego i Góreckiego
Wykonawca WŁODEK PAWLIK
- Pieśni Chopina, S. Moniuszki, Karłowicza, Szymanowskiego, Góreckiego
Wykonawcy; URSZULA KRYGER – mezzosopran, JADWIGA RAPPE – alt
EWA GUZ-SEROKA – fortepian
- Muzyka kameralna Chopina, Wieniawskiego, Góreckiego
Wykonawcy: MAGDALENA BOJANOWICZ – wiolonczela, JAN STANIENDA – skrzypce, KRZYSZTOF STANIENDA - fortepian
- Ludomir Michał Rogowski - twórca zapomniany
Spotkanie muzyczno-literackie „Akademia Myśli i Dźwięku”
Wybrane miniatury instrumentalne i teksty filozoficzno-literackie Ludomira M. Rogowskiego;
Wykonawcy: KRZYSZTOF STANIENDA – fortepian, JUSTYNA GÓRSKA – altówka, URSZULA DZIERŻAWSKA – autorka książki o życiu i twórczości L. M. Rogowskiego, BARTOSZ MIKULAK – prezentacja tekstów
- Utwory Chopina, Paderewskiego oraz Komedy i Namysłowskiego
w aranżacjach KWARTETU CUP OF TIME

Ryszard Borowski - flet, Agnieszka Cypryk - skrzypce,
Rafał Grząka - akordeon, Krzysztof Lenczowski - wiolonczela

- Mazurki polskie
Wykonawcy: JANUSZ PRUSINOWSKI KOMPANIA
Janusz Prusinowski, Piotr Piszczatowski, Michał Żak, Szczepan Pospieszalski
- Juliusz Zarębski - *Kwintet fortepianowy g-moll op. 34*;
- Henryk M. Górecki - I Kwartet smyczkowy *Już się zmierzcha*
Wykonawcy: PIOTR SAŁAJCZYK - fortepian, ROYAL STRING QUARTET
Izabella Szalaj-Zimak- I skrzypce, Elwira Przybyłowska - II skrzypce,
Paweł Czarny-altówka, Michał Pepol - wiolonczela

Spotkania literackie

- Jarosław Iwaszkiewicz o Chopinie
- Henryk M. Górecki: "Dlaczego jedne nuty są wyłącznie nutami, a inne są muzyką?" (fragmenty wypowiedzi kompozytora, Stawisko 1992)
Wykonawca: MARIUSZ BONASZEWSKI

Wszystkie wydarzenia XX Festiwalu Muzyczne Konfrontacje odbyły się bez udziału publiczności, zgodnie z umową z MKiDN były rejestrowane i zostały opublikowane w postaci filmów w jakości HD na: kanał YouTube Muzeum, s. www.stawisko.pl, fanpage Muzeum na Facebooku

XX Konkurs Recytatorski im. Jarosława Iwaszkiewicza

Przesłuchania konkursowe odbyły się 21 -23 października według regulaminu opracowanego dla potrzeb szczególnej sytuacji spowodowanej pandemią.

Zamiast planowanych warsztatów (które nie mogły odbyć się w tradycyjnej formie z powodu pandemii) opublikowano na muzealnym Facebooku **2 filmy edukacyjne**, adresowane do uczestników XX Konkursu Recytatorskiego, zawierające wskazówki, w jaki sposób mówić (recytować) publicznie pt. **„Radość słuchania i radość mówienia”**.

Lekcje muzealne

Opracowano nowe tematy lekcji muzealnych:

- „Anna i Jarosław Iwaszkiewiczowie jako Sprawiedliwi wśród Narodów Świata”;
- „Stanisław Wilhelm Lilpop – fundator Domu w Stawisku i fotograf”;
- „Znajdź mnie – zwiedzanie Muzeum inaczej” -lekcja/gra edukacyjna.

V Działania promocyjne

A/ Publikacje drukowane i filmowe

- Opracowano i opublikowano **nową stronę internetową** z wykorzystaniem systemu identyfikacji wizualnej Stawiska (opracowanego w końcu ub. roku). Koncepcja powstała we współpracy z firmą KotBury (autorzy identyfikacji wizualnej m.in. Domu Spotkań z Historią, Ministerstwa Cyfryzacji);
- Opracowano i wydano nowy *Przewodnik po Muzeum w Stawisku*;

- Opracowano scenariusze i zrealizowano według nich **2 filmy dokumentalne: *Stawisko. Muzeum im. A. i J. Iwaszkiewiczów* oraz *Jarosław Iwaszkiewicz – kompozytor***. Filmy są zamieszczone na s. www.stawisko.pl.
- Zrealizowano i opublikowano **12 filmów** (5 – 65 minut) **dokumentujących koncerty i spotkania XX Festiwalu Muzyczne Konfrontacje**;
- Zrealizowano i opublikowano film „Serenite – stary poeta ze Stawiska”;
- Opracowano i wydrukowano **plakaty i przewodnik** po XX Festiwalu Muzyczne Konfrontacje

B/ Promocja działalności Muzeum w Stawisku w mediach ogólnopolskich i lokalnych

- 3 -godzinna audycja o Muzeum w Stawisku w Programie I Polskiego Radia – „Lato z radiem” (sierpień); dostępna na Facebooku Muzeum;
- Reportaż godzinny z Muzeum w Stawisku w Programie 4 Polskiego Radia – (październik)
- Relacja w TVP Kultura z XX Festiwalu Muzyczne Konfrontacje (grudzień)
- Zapowiedzi wydarzeń kulturalnych przez dyrektor Muzeum w Programie 2 Polskiego Radia
- Regularne zapowiedzi wydarzeń kulturalnych w Radiu „Bogoria” i kilkakrotny udział dyrektor Muzeum w audycji „Gość Radia Bogoria”.
- Regularne relacje dyrektor Muzeum nt. działalności Muzeum w Stawisku comiesięcznych Biuletynach Podkova Leśna
- Relacje z wydarzeń odbywających się w Muzeum Iwaszkiewiczów w miesięczniku społeczno-kulturalnym „Bogoria”.

C/ Realizacje filmowe we wnętrzach Stawiska jako forma promocji Muzeum

- W styczniu 2020 udostępnione zostały wnętrza Muzeum dla realizacji kilku odcinków serialu TVP „Stulecie Winnych”, którego fabuła dotyczy w swej części także życia na Stawisku podczas okresu wojny i okupacji;
- W lutym 2020 zrealizowano spektakl Teatru Telewizji, oparty na biografii Jana Pawła II – „Powołanie”;
- W czerwcu zrealizowano film dokumentalny (TVP Katowice) o rodzinie Jarosława i Anny Iwaszkiewiczów w kontekście wspomnień Wiesława Kępińskiego.

VI Wnioski o dotacje celowe

Pozyskano dotacje:

1. Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego – Funduszu Promocji Kultury, w ramach programu „Muzyka”, realizowanego przez Instytut Muzyki i Tańca – na realizację XX Festiwalu Muzyczne Konfrontacje – 50000 zł.
2. Funduszu Promocji Twórczości Stowarzyszenia ZAiKS - na realizację XX Festiwalu Muzyczne Konfrontacje – 15000 zł.
3. Marszałka Województwa Mazowieckiego na osuszanie fundamentów i wykonanie izolacji przeciwwilgociowej północnych piwnic budynku: wniosek opracowany i złożony przez Starostwo Powiatu Grodziskiego we współpracy z Muzeum w Stawisku – 42000 zł.

Opracowano i złożono wnioski do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego na:

1. Konserwację drzwi balkonowych i części okien w budynku Muzeum; Program „Ochrona Zabytków”
2. Organizację wystawy „Aleja Sprawiedliwych – Anna i Jarosław Iwaszkiewiczowie jako Sprawiedliwi wśród Narodów Świata”.

VII Publikacje pracowników Muzeum dotyczące upowszechniania twórczości Jarosława i Anny Iwaszkiewiczów oraz zbiorów muzealnych.

- Opracowanie wydań książkowych: listów Aleksandra Landaua do Jarosława Iwaszkiewicza oraz korespondencji Anny i Jarosława Iwaszkiewiczów i Jerzego Lisowskiego.
- Opracowanie w miesięczniku „Twórczość” listów Jarosława Iwaszkiewicza i Szymona Piotrowskiego, Jarosława Iwaszkiewicza i Krystyny Irzykowskiej-Pytel oraz Jarosława Iwaszkiewicza i Włodzimierza Odojewskiego.
- Opublikowanie wraz z opracowaniem edytorskim rękopisu niedokończonej powieści Iwaszkiewicza „Pogrzeb królowej” w internetowym czasopiśmie „Fabrica Litterarum”, wyd. przez Uniwersytet Śląski.
- Publikacja tekstu „Anna Iwaszkiewiczowa – Karol Szymanowski” w „Polskim Roczniku Muzykologicznym 2020” - *Szymanowski w kulturze XX i XXI wieku*.
- Premierowe udostępnienie na stawiskim Facebooku niepublikowanego nigdzie wcześniej tekstu Jarosława Iwaszkiewicza o powstaniu warszawskim.
- Artykuły o charakterze popularyzatorskim w „Plus-Minus”-dodatku do „Rzeczpospolitej”: w 40 rocznicę śmierci pisarza oraz dot. korespondencji z Włodzimierzem Odojewskim.

VIII Prace porządkowe i pielęgnacyjne w stawiskim parku (17 ha)

- Prowadzono prace porządkowe w parku, polegające na usuwaniu suchych drzew i konarów, wycinie krzewów stanowiących gatunki obce i inwazyjne; uporządkowanie klombu od strony frontowej.
- Przez cały okres wyłączenia Muzeum ze zwiedzania w sposób nieskrępowany można korzystać ze stawiskiego parku, otwartego codziennie od godz. 8.00 do 19.00 w sezonie letnim, do godz. 16, - w okresie jesienno-zimowym (poza placem zabaw, który na czas pandemii jest nieczynny).

*dr Alicja Matracka-Kościelny
Dyrektor Muzeum im. A. i J. Iwaszkiewiczów
w Stawisku*